

Dato: 12-01-2007

Sagsnr.: 1101-326353

Dok.nr.: 2007-6621

Notat til orientering af Socialudvalget

forud for domsafsigelse i Østre Landsret den 9. februar 2007 i en udgiftstung konkret sag, hvor Hvidovre Kommune har krævet refusion eller erstatning for udgifter ved døgnanbringelse af 3 børn, selvom Ankestyrelsen ikke har fundet grundlag for mellemkommunal refusion af udgifterne.

Sagen er fortrolig for så vidt angår de konkrete personoplysninger nedenfor om familien. Grunden er, at Landsretten besluttede at lukke dørene under sagens behandling af hensyn til tavshedspligten om familiens forhold.

Indledning

Socialudvalget orienteres om sagen, således at udvalget forud for domsafsigelsen i Østre Landsret umiddelbart vil være i stand til at forholde sig til en eventuel offentlig fremført kritik af sagsbehandlingen i Københavns Kommune.

Hvidovre Kommunes borgmester Britta Christensen har i brev af 22. november 2004 overfor den daværende overborgmester Lars Engberg anført, at hvis Københavns Kommune ikke ville betale den store udgift - uanset Ankestyrelsens afgørelse om afslag på refusion - vil sagens afgørelse ved Landsretten kunne føre til presseomtale.

Hvidovre Kommune har dog ikke nærmere konkretiseret, om eller hvad Hvidovre Kommune eventuelt vil foretage sig for at få pressen gjort interesseret i sagen.

Københavns Kommunes advokat i sagen har anbefalet denne forhåndsorientering af Socialudvalget.

Advokaten, der selv er kommunalpolitiker i en anden kommune, ville gerne selv som kommunalpolitiker orienteres i en sag af denne karakter.

Problemstillingen

Hvidovre Kommune har i maj 2005 stævnet Københavns Kommune ved Østre Landsret og nedlagt påstand om betaling af kr. 4.074.750 samt løbende yderligere udgifter efter 22. december 2004 til forsat døgnanbringelse af 3 børn udenfor hjemmet.

De tre børn (født i 1991,1995 og 1998) er døgnanbragt udenfor hjemmet af Hvidovre Kommune uden forældresamtykke.

Hvidovre Kommune er af den opfattelse, at Københavns Kommune - på trods af en afgørelse fra Den Sociale Ankestyrelse - burde betale anbringelsesudgiften.

I Landsretten har Hvidovre Kommune bl.a. påstået, at Københavns Kommune ved grov passivitet har tilsidesat sin handlepligt og undladt at iværksætte den nødvendige anbringelse af 3 børn udenfor hjemmet samt medvirket til familiens flytning til Hvidovre Kommune, hvorved Hvidovre Kommune er blevet påført en betydelig udgift, som Københavns Kommune rettelig selv burde betale.

Økonomi

Stævningsbeløbet udgør som nævnt kr. 4.074.750 pr. 22. december 2004. Hertil kommer ca. kr. 1½ mill. p.a. i efterfølgende løbende udgifter i sagerne. Hvidovre Kommune har i Retten anslået, at beløbet kan komme op på kr. 15 - 16 mill.

Københavns Kommune har vurderet, at den samlede udgift - afhængig af det fremtidige anbringelsesforløb i de tre børnesager og evt. udgifter til senere voksenforanstaltninger - kan vise sig over en årrække at blive over kr. 25 mill.¹

Advokatsalær og omkostninger ved sagens behandling i Landsret må påregnes at blive på ca. kr. 200.000, hvis Københavns Kommune får medhold i sagen og måske kr. 300.000, hvis Københavns Kommune taber sagen.

Hvidovre Kommunes påstande i sagen

Hvidovre Kommune har i Landsretten anført:

- 1) At Københavns Kommune ved grov passivitet har tilsidesat sin handlepligt i socialserviceloven og undladt at iværksætte den nødvendige tvangsanbringelse udenfor hjemmet på et tidligere relevant tidspunkt, og derved medvirket til, at Hvidovre Kommune måtte skride til tvangsanbringelse
- 2) At Københavns Kommune har medvirket konkret til flytning af familien til Hvidovre Kommune og
- 3) At Hvidovre Kommune kun var midlertidig opholdskommune.

Københavns Kommune har i Landsretten påstået frifindelse.

---

¹ Dette skyldes bl.a. at to af børnene er handicappede. Den yngste har et medfødt, invaliderende syndrom, der kan medføre livsvarig behov for støttetilbud.

Den konkrete sag

Anbringelserne af de tre børn blev besluttet den 14. juni 2002 af Hvidovre Kommunes Børn og Unge Udvalg. Det skete ca. 2½ måned efter familiens flytning fra Københavns Kommune til Hvidovre Kommune.

Familien, der omfattede en fraskilt enlig mor af pakistansk herkomst og hendes tre børn², havde indtil begyndelsen af marts 2002 boet i Københavns Kommune (Bispebjerg) i en årrække.

Familien modtog her omfattende hjælpeforanstaltninger bl.a. i form af løbende rådgivning, familierådslag, hjemmehosser, dagtilbud og specialundervisningstilbud til børnene, kontanthjælp, arbejdsmarkedstilbud mv. Forvaltningen havde undervejs i forløbet endvidere flere gange foreslået at anbringe alle børnene udenfor hjemmet, men moderen ville ikke give samtykke hertil. Hun bestræbte sig - støttet af hjemmehosseren - på at blive bedre til forældrerollen.

Da omsorgen for børnene var ujævn og til tider mangelfuld, var forvaltningen på Bispebjerg flere gange i sagsforløbet næsten indstillet på at forelægge børnesagerne for Børn og Ungeudvalget med henblik på beslutning om anbringelse af alle børnene uden samtykke.

Tvangsgrundlaget i sagerne blev dog vurderet som tvivlsomt, da der hverken var tale om vold eller misbrug i hjemmet. Moderen tog sig for så vidt kærligt af børnene, men hun var i varierende grad for efterladende eller muligvis doven ved børnenes hygiejne, oprydning og renholdelse i hjemmet. Sagerne blev derfor ikke forelagt for Børn og Ungeudvalget.

I februar/ marts 2002 blev familien pludseligt hjemløs. Dette var mere eller mindre selvforskyldt. Familien blev indkvarteret akut på Hotel Bertram på Vesterbro under gældende husvilderegler. Lokalcentret udarbejdede samtidigt en støtteerklæring til boligformidlingsudvalget for at fremme sagen i boligkøen og åbne mulighed for tilbud om midlertidigt ophold f.eks. på Pensionatet Baltic.

Den 25. marts 2002 flyttede familien imidlertid til Hvidovre Kommune til en privat villa, der i øvrigt var ejet og beboet af moderens slægtninge. Boligformidlingen blev derfor annulleret og sagen blev overgivet til Hvidovre Kommune efter herom gældende regler.

Familiens flytning til Hvidovre Kommune skete - muligvis under

---

² Moderen har senere født et fjerde barn i 2004. Dette barn bor hos moderen i Tårnby Kommune.

Side 4 af 6

moderens protest - på foranledning af disse slægtninge, der ikke ønskede, at moderen og børnene skulle ses / færdes på Vesterbro som indkvarteret på Hotel Bertram.

Københavns Kommune medvirkede ingenlunde til, at familien flyttede ud til slægtningene i Hvidovre Kommune. Tværtimod var sagsbehandleren i Københavns Kommune meget bekymret ved hjælpen fra slægten, idet hjælpen næppe var begrundet i slægtens interesse for moderen eller hendes børn.

Moderen havde tidligere tilkendegivet overfor sagsbehandleren, at slægten havde planer om, at få familiens ære efter hendes skilsmisse genetableret blandt andet ved, at moderen skulle giftes igen med en ny mand fra hjemlandet og med henblik på at få løst en nabostrid hos slægten i Pakistan.

Efter sin flytning ud til slægten i Hvidovre Kommune blev moderen presset voldsomt til at efterleve slægtens krav. Da hun ikke ville dette, blev hun sammen med børnene smidt ud af villaen og udsat for trusler på livet.

Hvidovre Kommune anbragte kort tid herefter alle børnene uden samtykke fra moderen.

Få dage efter anbringelsesbeslutningen flyttede moderen tilbage til Københavns Kommune³, dog ikke i egen bolig jf. nedenfor.

Socialforvaltningen har følgende bemærkninger til Hvidovre Kommunes påstande i Landsretten:

Ad 1): Påstanden om grov passivitet :

Københavns Kommune har i sagen protesteret mod de voldsomme beskyldninger fra Hvidovre Kommunes side om, at Københavns Kommune skulle have undladt at støtte familien eller udvist grov passivitet ved ikke at tvangsanbringe børnene, medens familien boede i Københavns Kommune.

Da familien boede på Bispebjerg modtog den støtte fra forvaltningen med de relevante og nødvendige tilbud, således at børnene fik deres behov tilgodeset herunder i daginstitution, skole og ved

---

³ Efter moderens tilbageflytning til Københavns Kommune skulle anbringelsessagerne varetages i Københavns Kommune i henhold til dagældende regler om handlekommune i anbringelsessager. Københavns Kommune har derved krav på refusion af udgifterne hos Hvidovre Kommune, der er retlig anbringelseskommune. (Hvidovre Kommune er stærkt utilfreds med at skulle betale refusion til Københavns Kommune, hvilket formentlig har været en medvirkende årsag til stævningen.)

Side 5 af 6

hjemmehosser, og således at familien derved kunne forblive samlet.

I perioder var forholdene rimelige, når moderen bestræbte sig på at være en god mor og klare omsorgsopgaven. I andre perioder var moderen måske lidt for ”doven”. Forholdene var ikke optimale for børnenes sundhed og udvikling, men forholdene var på intet tidspunkt vurderet så dårlige, at der utvivlsomt var tvangsgrundlag.

Forholdene for familien blev derimod væsentligt forværrede efter familiens flytning til Hvidovre Kommune. Familien blev dér udsat for vold og trusler om vold fra slægtingenes side, idet moderen ikke ville indordne sig som slægten ønskede, og idet familien efter kort tid igen blev hjemløs dér.

Ad 2): Påstanden om medvirken til flytningen:

Forvaltningen har kategorisk afvist at have medvirket til familiens flytning til Hvidovre Kommune.

Københavns Kommune var ikke på forhånd orienteret før familien blev sat på gaden af udlejeren i Bispebjerg.

Familien blev akut indkvarteret midlertidigt som husvild på Hotel Bertram, men Lokalcentret forsøgte - på trods at den selvforskyldte hjemløshedssituation – at hjælpe familien i forhold til boligkøen ved at udarbejde en støtteskrivelse til boligformidlingsudvalget.

Indstillingen til Boligformidlingsudvalget blev imidlertid standset i og med, at familien af egen drift eller ved slægtens hjælp flyttede til Hvidovre Kommune, der herefter var retlig opholdskommune for familien.

Ad 3): Påstanden om midlertidig opholdskommune:

Københavns Kommune har i Landsretten dokumenteret, at moderen efter sit ophold i Hvidovre Kommune ikke flyttede i egen bolig.

Da moderen blev hjemløs igen i Hvidovre Kommune fik hun ingen hjælp af Hvidovre Kommune til at løse sit nye boligproblem, selvom Hvidovre Kommune på det tidspunkt var forpligtet som retlig opholdskommune.

Moderen flyttede i stedet på forsorgshjem i Københavns Kommune, hvilket ikke kan lægges Københavns Kommune til skade eller til last.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningens frifindelsepåstand hviler bl.a. på den opfattelse, at Den Sociale Ankestyrelse har vurderet, at Københavns Kommune ikke har

Side 6 af 6

pligt til at yde refusion til Hvidovre Kommune af udgifterne ved anbringelsen af de tre børn.

Lov om retssikkerhed og administration har fastlagt kommunernes indbyrdes forpligtelser, herunder hvilken kommune, der skal betale anbringelsesudgifterne. Pligten hviler ikke på retfærdighedsafvejninger, men på spørgsmålet om, hvilken kommune, der var retlig forpligtet opholds- og handlekommune på det konkrete anbringelsestidspunkt.

Når Den Sociale Ankestyrelse som den højeste administrative klagemyndighed har afgjort, at Hvidovre Kommune i situationen ikke har ret til refusion fra Københavns Kommune, har Københavns Kommune ingen hjemmel til at refundere udgiften⁴.

Landsretten afgør den 9. februar 2007 striden mellem de to kommuner, men afgørelsen vil muligvis blive anket til Højesteret af den tabende part, da der er tale om et stort beløb og en sag, der har væsentlig betydning for retspraksis på området.

Der er desuden tale om en sagstype, der rummer næsten alle aspekter og gradbøjninger af socialt arbejde og tværkommunalt samarbejde.

---

⁴ Dvs. at undlade krav om refusion af udgiften hos Hvidovre Kommune jf. note 3.